

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 30/1991-92 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till landskapslag om ändring av kommunallagen för landskapet Åland.

Stora utskottet har i ärendet mottagit lagutskottets betänkande nr 18/1991-92. Utskottet har behandlat ärendet och beslutat omfatta det i lagutskottets betänkande framställda förslaget förutom i fråga om förslaget angående kvalificerad majoritet.

Utskottet anser att en utökad kommunal demokrati förutsätter att kommunfullmäktiges beslut avseende beviljande av nytt anslag skall kunna fattas med enkel majoritet. Utskottet har till denna del omfattat framställningens förslag. Utskottet anser dessutom att det inte heller är motiverat att bibehålla kravet på kvalificerad majoritet i fråga om överlåtelse av fastighet som är belägen utanför stads- eller byggnadsplaneområde (30 § 1 punkten kommunallagen), inrättande av ny tjänst (3 punkten) eller vid ställande av kommunal säkerhet (4 punkten). Kvalificerad majoritet skulle endast krävas vid beslut om skiljande av förtroendevald från sitt uppdrag.

Beslutet har fattats efter omröstning (6-4). Minoriteten (ordföranden Häggblom, ledamöterna Roger Jansson och Sjöstrand samt ersättaren Häger) omfattade lagutskottets förslag och bifogade reservation till betänkandet.

Utskottets förslag medför ändringar i lagförslagets ingress och lagutskottets förslag till ändring av 94 § 1 mom. utgår.

Beslöts att ledamoten Lars Holmberg presenterar utskottets betänkande.

Med anledning härav får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i framställningen ingående lagförslaget i följande lydelse:

LANDSKAPSLAG
om ändring av kommunallagen för landskapet Åland

I enlighet med landstingets beslut

ändras 19 § 2 mom., 30 (*uteslutning*) och 59 §§, 62 § 1 mom. samt 66 och 71 §§ (*uteslutning*) kommunallagen den 19 februari 1980 för landskapet Åland (5/80), av dessa lagrum 30 (*uteslutning*) och 66 §§ sådana de lyder i landskapslagen den 22 november 1983 (60/83), samt

fogas till 40 § ett nytt 2 mom., så att nuvarande 2-4 mom. blir 3-5 mom. och till lagen en ny 65a § som följer:

19 §

(Lika som i framställningen).

30 §

K v a l i f i c e r a d m a j o r i t e t

För att beslut skall anses fattat fordras att minst två tredjedelar av de närvarande ledamöterna biträtt beslutet när ärendet avser *skiljande av förtroendevald från hans uppdrag*.

40 §

(Lika som i framställningen).

59 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

62 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

65a och 66 §§

(Lika som i framställningen).

- 3 -

71 §

(Lika som i lagutskottets betänkande).

(Ikraftträdelsebestämmelsen lika som i lagutskottets betänkande.)

Mariehamn den 9 april 1992

På stora utskottets vägnar:

Bert Häggblom
ordförande

Pehr Karlström
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Häggblom, ledamöterna Björling, Lars Holmberg, Roger Jansson, Lund, Sirén och Sjöstrand samt ersättarna Häger, Christer Jansson och Sjöblom.

RESERVATION

Ls framst. nr 12/1991-92

Stu bet.nr 30/1991-92

Den borgerliga rättsuppfattningen i de nordiska länderna har varit att grundläggande nationella värden skall skyddas i grundlag genom krav på kvalificerad majoritet vid förändringar.

På kommunal nivå har detta överförts till att grundläggande ekonomiska beslut, som har långsiktiga verkningar på kommunens ekonomi och som inte kan justeras efter t.ex. nyval, skall kräva kvalificerad majoritet för att bli gällande.

I Sverige diskuteras nu återinförande av grundlagsskydd på nationell nivå för väsentliga nationella inressen och för att skydda medborgarnas rättigheter.

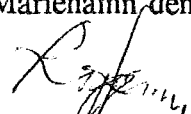
Att då på Åland, med vår småskaliga kommunstruktur och presumtivt svaga kommunekonomi, helt ta bort minoritetsskyddet inom den kommunala ekonomin, är att betrakta som icke ansvarsfull politik.

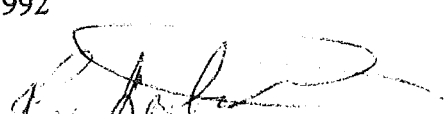
Nuvarande stadgande om krav på kvalificerad majoritet vid alla "nya anslag" har visat sig vara oklar och svårtolkad.

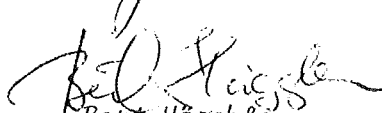
Därför bör 30 § 1 mom. 2 punkten och följdriktigt 94 §, utformas i enlighet med lagutskottets betänkande nr 18/1991-92.

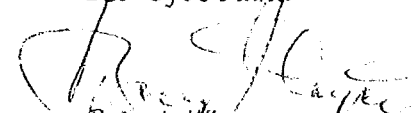
Specificeringen av när kvalificerad majoritet erfordras blir då helt klar och inte föremål för tolkningstvister beträffande varken investeringar eller nya verksamheter. Nivån på anslagen för kvalificerad majoritet blir också så hög att endast de verkligt stora satsningarna i kommunerna får detta minoritetsskydd medan all annan verksamhet styrs av normala majoritetsbeslut.

Mariehamn den 13 april 1992

Roger Jansson

Leo Sjöstrand

Bert Häggblom

Bengt Häger